

Statencommissiestuk

**Voortgangsrapportage toekomst Regeling inzake
onderhoudsovereenkomsten
landschapselementen (ROL) Drenthe**

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Milieu, Water en Groen op 7
mei 2001

C-stuk

Behandeld door de heer J.A. Scheper, telefoonnummer (0592) 365427
Portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Inleiding

Eind vorig jaar hebben wij na uw advies gehoord te hebben ingestemd met de voorstellen om de ROL Drenthe gelijk te stellen aan het Programma Beheer en tegelijkertijd per 1 mei 2001 een tijdelijke stop in te stellen voor het afsluiten van nieuwe overeenkomsten met uitzondering van overeenkomsten voor randenbeheer in de ecologische verbindingzones. In uw advies hebt u laten weten zeer positief te staan tegenover het succes van de ROL Drenthe en een voorstel voor nieuw beleid met belangstelling tegemoet te zien.

In de onderbouwing van het voorstel om per 1 mei 2001 geen nieuwe overeenkomsten af te sluiten, is uiteengezet dat zich in 2002 tekorten zullen openbaren. Op basis van zeshonderd overeenkomsten is doorgerekend, dat de jaarlijkse rijksbijdrage van f 277.357,- (€ 125.859,12)¹ onvoldoende is om de financiële verplichtingen te dekken. In welke mate dit het geval is, is nog niet duidelijk. Overeenkomsten kunnen aflopen en bovendien verwachten wij nog altijd overeenkomsten te kunnen overdragen naar het Programma Beheer.

In het licht van de kernbegrippen kwaliteit en continuïteit is het uitgangspunt de ROL Drenthe zo goed mogelijk neer te zetten naast het Programma Beheer en de stop op het afsluiten van nieuwe overeenkomsten zo spoedig mogelijk op te heffen. Bij de voorbereiding van de begroting 2002 zal dit punt in de afwegingen worden betrokken.

Advies

Instemmen met de gekozen werkwijze om de continuïteit van de ROL Drenthe voor de korte en lange termijn veilig te stellen.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Het traject dat is ingezet beoogt:

- de toekomst voor de korte en lange termijn veilig te stellen;
- een goede financiële basis te bieden;
- de werkingssfeer zodanig te omschrijven dat investeringen in het verleden niet teniet worden gedaan;
- samen met het Programma Beheer zoveel mogelijk te investeren in het beheer en onderhoud van de Drentse landschapselementen;
- wijzigingen vast te leggen in een volledig herziene verordening.

Argumenten

Korte termijn (2001-2003)

- *Voortschrijdend inzicht*
Op 1 januari 2000 is het Programma Beheer in werking getreden en vervangt daarmee onder andere de Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling. Op basis van deze oude regeling zijn zeven begrenzingenplannen vastgesteld.

¹ Het in dit schrijven opgenomen bedrag in euro's is bedoeld als gewenningsinformatie. Hieraan kunnen geen rechten ontleend worden.

Het nieuwe subsidiestelsel voor natuur, bos en landschap kent een drietal planvormen: Natuurgebiedsplan, Beheersgebiedsplan en Landschapsgebiedsplan. De plannen geven inzicht in waar welke doelpakketten zijn opgesteld en welke beleidsmatige keuzes daar aan ten grondslag liggen. De vigerende begrenzingenplannen zijn in principe het uitgangspunt. In Drenthe is er vanwege de samenhang tussen de verschillende gebieden voor gekozen om een integraal gebiedsplan te ontwikkelen. De voorbereiding van dit plan is in volle gang. De geplande ingangsdatum is 1 januari 2002.

Het traject naar ontwikkeling van het gebiedsplan leidt tot betere en nieuwe inzichten in de mogelijkheden van het Programma Beheer. Dit betekent ook dat de consequenties van het beleidsbeginsel om de ROL aan te sluiten bij het Programma Beheer meer en meer inzichtelijk worden.

Inhoud

Om investeringen in de kwaliteit van Drentse landschapselementen niet teniet te doen blijft de ROL Drenthe op onderdelen gehandhaafd. In het statencommissiestuk van 1 november 2000, kenmerk 42/6.8/2000010351, is hier een voorschot op genomen. Met voortschrijdend inzicht wordt dit - toegesneden op de Drentse situatie - nader uitgewerkt.

Financiën

Op de kaart (bijlage 1) is in concept weergegeven het gebied Noord-Drenthe waar aanspraak gemaakt kan worden op landschapssubsidie volgens het Programma Beheer. De ROL Drenthe is in dit gebied terugtrekkend van karakter. Jaarlijks kunnen zodoende contracten worden overgedragen naar het Programma Beheer, waardoor ruimte ontstaat voor nieuwe ROL-overeenkomsten.

- *Nieuw beleid*

Het tekort om aan de verplichtingen van bestaande contracten te voldoen lijkt niettemin onvermijdelijk. Bij de voorbereiding van de begroting 2002 zullen wij aan dit punt aandacht besteden.

- *Prestatieafspraken*

De prestatiegegevens voor uitvoering van de ROL Drenthe zijn vastgelegd in de prestatieafspraken met Landschapsbeheer Drenthe.

De gekozen werkwijze betekent, dat in 2001 de volgende werkzaamheden mogelijk zijn:

- randenovereenkomsten (f 100.000,- (€ 45.378,02); besluit provinciale staten d.d. 4 oktober 200, nummer H-12);
- verlengen van overeenkomsten in het toepassingsgebied van de ROL Drenthe;
- overdragen van aflopende overeenkomsten in het landschapsgebied Programma Beheer;
- controleren van lopende overeenkomsten.

Per 1 januari 2002 is de verwachting, dat op basis van een herziene verordening door het overdragen naar Programma Beheer mogelijkheden voor nieuwe overeenkomsten ontstaan. Deze mogelijkheden worden vertaald in de prestatieafspraken voor 2002.

- *Publiciteit*

Om de opgebouwde bekendheid en betrouwbaarheid van de regeling en de betrokkenheid van particulieren niet verloren te laten gaan wordt publiciteit gegeven aan de gevolgde werkwijze. In verband met het bovenstaande en vaststelling van de herziene verordening zal de ROL Drenthe tot 1 januari 2002 gesloten blijven. In deze periode zal de wachtlijst groeien.

Lange termijn (2003-2006)

- *Continuïteit*

Het beschikbaar stellen van f 535.000,-- (€ 24.772,42) in 1997 is de start geweest van een succesvolle inhaalslag. Grote aantallen nieuwe overeenkomsten zijn afgesloten. Voor de periode na 2002 betekent dit ook dat een groot aantal overeenkomsten kan worden overgedragen naar het Programma Beheer.

Nader bekeken moet worden om welke aantallen dit gaat. De aantallen zijn bepalend om antwoord te geven op de vraag of samenwerkingsverbanden kunnen worden uitgebreid en accenten kunnen worden verlegd in het uitdragen van het provinciaal beleid.

- *Beleidsontwikkeling*

Het uitgangspunt dat het integraal gebiedsplan in beginsel een omzetting is van het zevental vigerende begrenzingsplannen betekent, dat alleen het huidige waardevolle cultuurlandschap (WCL)-gebied Noord-Drenthe wordt aangewezen als landschapsgebied. In de toekomst is het mogelijk accenten te verleggen en nieuwe landschapsgebieden aan te wijzen (kaart bijlage 1, gebieden behoud en herstel bestaande landschapskwaliteit (Structuurschema groene ruimte I)). De regeling biedt deze mogelijkheid. Door het aanwijzen van deze gebieden worden de mogelijkheden voor het overdragen van overeenkomsten groter.

Om voor de periode na 2002 blijvend mogelijkheden te creëren, wordt niet alleen gekeken naar de inverdieneffecten in het kader van Programma Beheer. Alle aandacht gaat uit naar recentelijk verschenen rijksnota's. De "groen-blauwe dooradering" (Nota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" van de Ministeries van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Verkeer en Waterstaat en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, juli 2000) lijkt in dit verband het meest kansrijk. Met dit instrument wordt een kwaliteitsimpuls voor het agrarisch cultuurlandschap beoogd. In de gebieden die aangewezen zullen worden voor deze opknapbeurt (provinciale landschappen) zal nader bekeken moeten worden welke kansen er liggen voor de ROL Drenthe om hierbij aan te sluiten.

Voor de lange termijn zal ook de mogelijkheid worden afgetast om in de totale opzet van de ROL Drenthe andere partijen, bijvoorbeeld de Drentse gemeenten, te betrekken in de financiering van het onderhoud van het Drentse landschap.

Ten slotte worden in de ontwikkelingen in beleid, zoals in het bovenstaande beschreven, kansen gezien voor nieuwe financieringsbronnen en uiteindelijk het uitdragen van de ambitie in de ROL Drenthe.

Uitvoering

Tijdsplanning

De vaststelling van de begroting 2002 alsmede de herziene Verordening ROL Drenthe vindt plaats in de vergadering van provinciale staten van 6 en 7 november 2001. De tijdelijke stop op het afsluiten van nieuwe overeenkomsten blijft van kracht tot 1 januari 2002.

Financiën

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

N.v.t.

Extern betrokkenen

Landschapsbeheer Drenthe.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Kaart concept-Landschapsgebieden IGGD. *(niet digitaal beschikbaar, maar op te vragen)*

Ter inzage in de leeskamer

1. Nota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" van de Ministeries van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Verkeer en Waterstaat en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, juli 2000.

Assen, 18 april 2001

Kenmerk: 15/6.9/2001003197

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

H. Rappa-Velt, griffier

wa/coll.

Risico's